

Ett barn och tre fäder

Det hela började med en notis i Lilla Beddinge kyrkobok år 1704.

"Den 3 söndagen efter trettondagen döptes ett oächta pigebarn wed namn Karna, modren Elsa Jönsdotter, fadren Christen Jacobsson, barnet föddes den 23 january. Per Påhls hustru bahr barnet. Fadrdar: Anders Jacobsson, Jöns Andersson, Oluf Pers hustru Elna".

Fortsättningen tilldrar sig i och utanför tingssalen, och även på hemmanet Lilla Beddinge nr 2. Parterna i målen: 1/ Elsa Jönsdotter, barnets moder, förut piga hos Jöns Trulsson. 2/ Christen Jacobsson, utlagd barnafader, dräng hos Jöns Trulsson. 3/ Jöns Trulsson, åbo på Lilla Beddinge nr 2. 4/ Elna Larsdotter, hustru till Jöns Trulsson. 5/ Rasmus Andersson, dräng i Östra Vemmenhög. Vittnen: Elna Persdotter, barnmorska, gift med Per Påhlsson på Lilla Beddinge nr 19 och länsmannen Erik Wahlberg.

Händelseförloppet som följer, är en avskrift ur Vemmenhögs Häradsarkiv 1704/05.

"Cronones lenzman Christian Fiskerström för retten framstelte drengen Christen Jacobsson i Lilla Beddinge och Elsa Jönsdotter i Stora Beddinge, som lönskelege med hwarandra begåt. Dhe anklagade tillstodo dhetta theras bråt, och förmenta drengen at Elsa Jönsdotter haft med flera en honom oloflig beblandelse. Hwarpå han uthlade drengen Rasmus Andersson i Östra Vemmenhög, uppå hwilkens wegnar hans broder Lars Andersson ibidem framstod och bekiente dhetta legermåhl. Påstående drengen Christen Jacobsson at ock hans matfader Jöns Trulsson i Lilla Beddinge haft olofligt omgeunge med Elsa Jönsdotter, men han nekade aldeles dhertill. Hwarföre Christen Jacobsson ingaf en skrift ifrån kyrkioherden i Kielstorp Mag: Klerck, af indehåld, at han blef infordrad at döpa Elsa Jönsdotters barn, som föregafs hwarwa swagt, då Jöns Trulsson i Hl:e Kyrkioherdens nerwaro sagt til henne:" Seg nu medan presten er her om iag begert någon tijd at ligga hos dig, eller dhet giort." Hwartil hon swarat thesse ord: "Tigen stilla." Men hwad hon i födslen bekiendt, er jordegummans Elin Per Påhlssons i Lilla Beddinge bekant, som sielfwa skriften ad acta uthwijsar, hwaruppå bemelte jordegumman som ock i thetta måhl til witne instemdt hwar, framstodh och efter föregående förmaning at uthseija sanningen, blef samteliga afhörde - aldenstund Jöns Trulsson hwar ennu intet framkommen. Jordegumman uthsade, at ner hon först til Elsa Jönsdotter blef hemptadt, frågade hon henne hwem barnafadren hwar, då hon sade:" Iag har intet haft med någon man at bestella." Ner thet nu tog på henne at hon föda skulle sade hon ner fostret hwar födt, at först hade Rasmus Andersson S:t Hans dag tijd med henne at bestella och drengen Christen Jacobsson om pingsedag och walborgsmäss - så galet talte hon, men nembde intet om Jöns Trulsson - och hafwandes intet wijdare i dhenna sak at witna.

Elsa Jönsdotter tilstod omsijder at Jöns Trulsson haft oloflig beblandelse med henne, men nekade at han hwar barnafadren, segandes at drengen Christen Jacobsson hade först och Jöns Trulsson sedan med henne at bestella.

Retten fandt nödigt at genom cronones lenzman til i morgon låta framskaffa Jöns Trulsson, at med Elsa Jönsdotter i dhetta måhl confronteras - blifwandes saken emellertijd upsat.

Den 24 february continerade tinget: Cronones lenzman wehlborne Christian Fiskerström för retten inkom och berettade, at Jöns Trulsson i Lilla Beddinge som förmehnas haft oloflig

beblandelse med Elsa Jönsdotter i Stora Beddinge, hwar nu framkommen hwarföre han för retten inforrades, men nekade aldeles til dhenna beskyllning. Retten förehöll honom at Elsa Jönsdotter frijwilligt på honom bekient hafver. Elsa Jönsdotter Inkallades och confronterades med Jöns Trulsson men uppå tilfrågan nekade hon aldeles, at han haft någon olåfligt omgenge med henne. Retten förestelte henne, at hon frijwilligt på Jöns Trulsson bekient hafwer, Elsa Jönsdotter förklarade sig heröfwer sålunda, at hon intet wijdare sagt än at dhet motte blifwa så til mannen kom fram sielf. Lendzmannen berettade at ner Elsa Jönsdotter kom från retten, begerte hon låf at gå hem, men då han nekade sådant och frågade hwarföre hon intet tilförne bekient på Jöns Trulsson swarade hon at dhet hwar tijd nog nu, samt således än ytterligare tilstod sin inför retten frijwillige bekienelse.

Beropandes elliest lendzmannen til saken uplysning uppå hwad cronones lendzman wehl: Eric Wahlberg som uthan jef framstod och efter aflagd eed witnade, at ner Jöns Trulsson kom hit til tingsplatsen let han kalla lendzmannen til sig, som frågade honom hwarför han icke igår hijt kom, dertil han swarade, at han intet kunde komma för än han fick mod, seiandes lendzmannen: "Iag hörer at qwinfolcket lagt eder uth." men han swarade: "dhet tror iag intet," och suckade deröfwer seiandes: "Kiäre Eric Wahlberg hielp mig til retta och swara för mig, men han sade: "dhet gör iag intet", wettandes intet wijdare.

Jöns Trulsson nekade at så passerat hwar, och förmente at lendzmannen sådant bewijsa bör. Drengen Christen Jacobsson inkallades och confronterades med Jöns Trulsson, hwilcken berettade, at Jöns Trulsson ropte honom om morgonen af sengen til sig ner presten hwar dijtkalladt och sade: "kunne wij intet förlijkas om at wij begge hwarit med om gerningen, och tilböd at uthlegga böterna för drengen om han wille taga sig dhet uppå, hwilcket hans egen hustru hörde, som gick och jemrade sig, samt bad at drengen wille giöra dhetta, om icke för mannens skull så för hennes skull.

Resolution, Tingsretten har för skieligt funnit, at drengarne Christen Jacobsson och Rasmus Andersson som tilstådt at dhe olåflig bebländelse haft med Elsa Jönsdotter bör tilfölie af lag och Kongl. Majjt:s beslut af anno 1694, plickte hwardera sine 10 dlr. Smt. Til treskigtes och derjemte undergå kyrkioplickt. Men hwad Jöns Trulsson angår så blifwer saken med honom och Elsa Jönsdotter til sanningens desto better uthforskadt til nesta ting upsat.

Den 13 juny Anno 1704: Elin Jöns Trulssons i Lilla Beddinge hade incitera låtet sin man Jöns Trulsson för begånget enfalt hor med kohnan Elsa Jönsdotter i Stora Beddinge, påstående at hon sin måhlsegande ret at hans böter undfå motte. Jöns Trulsson tilstodh dhetta sit bråt, hwilcket han hwid senaste tinget inte weladt bekienna. Jemwehl ock tilstodh kohnan Elsa Jönsdotter dhetta med Jöns Trulsson begångna enfahlte hor.

Resolution: Aldenstund Jöns Trulsson och Elsa Jönsdotter inför retten tilstådt och bekient at dhe enfalt hor bedrifwet, alt förty pröfwar tingsretten för skieligt, at dhe efter strafordningen böre plickta. Han ska som en gift man sine 80 dlr. Och hon som ledig persohn sine 40 dlr. Smt. Till treskigtes egandes. Jöns Trulssons hustru som saken incitera låtet, bekoma grunde retten af hans böter, hwarjemte så wehl han som Elsa Jönsdotter böra undergå kyrkioplickt efter kyrkiolagen, och der hon intet skulle hafwa at böta med, plickte hon med kroppen.